

Rozho▼vor

1. Michale můžeš se čtenářům představit. Jak dlouho lezeš, jak dlouho stavíš, jaká je tvoje dosažená kvalifikace v profesi „Route-setter“?

Ahoj, jmenuji se Michal Kalvas a v několika následujících řádcích zkusím odpovědět na Martinovy otázky ohledně stavění nejen na V16.

Lezu cca od roku 2009 a stavění se věnuji zhruba sedm let. V loňských letech jsem dosáhl na nejvyšší licenci v ČR a to na licenci Hlavní stavěč ČHS.

2. Můžeš charakterizovat tvou profesi, co všechno stavění obnáší? Jak ses k profesi stavěče dostal?

K profesi stavění cest jsem se dostal asi jako každý stavěč a to přes lezení. Tehdy jsem se staral o plzeňskou Lokomotivu a hrozně mi vadilo, že na stěně nevznikají nové cesty. Nezbyvalo nic jiného než vzít kličku, několik chytů a pustit se do práce. Výsledek sice nebyl nijak okouzující, ale postupem času se cesty zlepšily, práce se zefektivnila a při studiích to byla skvělá příležitost k výdělku. V posledním ročníku na VŠ se v Plzni začal klubovat krásný projekt nové bouldrové stěny, u které jsem samozřejmě nechtěl chybět, a tak asi není divu, že hned po složení státnic mířily mé kroky právě do Kollárovy ulice na slavnostní otevření V16.

3. Já jsem začínal s lezením před mnoha lety, kdy z hlediska techniky lezení existovalo 8 základních pohybů a vrcholem byla založená pata. Jak moc se dnešní pojetí lezení změnilo?

Tak jako všechno vyvíjí se i lezení. Jak říkáš, dneska (a v závodním lezení především) už to není jen o tom, jestli se na daných chytech udržíš, ale musíš hlavně udělat kroky mezi chyty. Dříve se stavěly cesty o velkém počtu kroků, kde obrovskou výhodou byla nekončící vytrvalost a jednotlivé kroky byly spíše na bandasky. Trend dneška je stavět cesty, které jsou nesmírně těžké už od prvního kroku. Cesty třeba nejsou tak dlouhé, ale jsou mnohem komplexnější. Obtížnost závodní cesty začíná už při prohlídce cesty a to vymyšlením správného programu. V samotné cestě je potřeba i sem tam zariskovat, už prostě nejde všechny kroky dělat s převahou a nějak se „provládnout“ až nahoru. Řekl bych, že mnoho dnešních cest na obtížnost by spoustu dřívějších boulderistů ani neodkrokovalo.

4. Co bys doporučil lezcům, má cenu se učit novým pohybovým vzorcům nebo raději lézt tu svojí klasiku, která mi sedí. Může stavět napřímo „trénovat“ lezce typem boulderů?

Je asi důležité, co člověka baví a proč vlastně leze. Jestli ho baví jezdit ven a drtit lišty, tak pro něj nevidím obrovský potenciál v moderním dynamickém boulderingu, naopak pokud má někdo závodní ambice, je zapotřebí se tento trend naučit a přizpůsobit se mu, protože v dnešní době závody o ničem jiném nejsou. Ale osobně jsem někde mezi, vlastně mě baví obojí. Na V16ce nabízíme jak skalní bouldery po lištách a velkých obláčích tak hravé kousky v kolmějších profilech podobné závodním boulderům upravené do „ležitelných“ verzí. Lezením toho, co člověku jde, se nezlepší, proto bych se nebál nových věcí.

5. S tím souvisí i otázka „parkurových“ boulderů. V minulém roce jsem sledoval světový pohár a klasické náběhy proti stěně jsou na ústupu. Objevují se složitě pohybové koordinace. Jak to vidíš ty?

Vidím to podobně jako ty. Fenomén rozběhů a obrovských přeskoků po strukturách je ty tam a nahrazují ho mnohem dynamičtější a silovější pohyby. Samozřejmě že tento styl nevymizí úplně, ale dnes už to více připomíná lezení než „parkur“. Myslím si, že teď dominují těžké kolmé bouldery s velkým důrazem na balanci, které jsou okořeněny silovým přeskokem nebo něčím podobným. Tento trend se mi líbí a při závodech mě baví sledovat, jak se závodníci s našimi bouldery perou. Ale uvidíme, kam se trend posune. Porovnejme bouldering před šesti lety a dnes, neskutečný rozdíl ve

stavění, chytch, myšlenkách. Nechme se překvapit, jak s tím zatočí Olympiáda v Tokyu.

6. V České republice ses stal součástí úzkého týmu profesionálních stavěčů, kteří pracují pro českou repre. Nedávno proběhlo na Smíchově první stavění, soustředění těch nejlepších. Jak těžké je stavět bouldery pro Adama?

Ano to je pravda, před nějakým časem na Smíchově opravdu proběhlo soustředění české repre od mládežnických kategorií B až po muže/ženy. Je to podobné, jako kdyby ses automechanika zeptal, jaké je opravovat Ford Mustang z roku 68. Je to super, stavíš věci, které bys normálně na komerční stěně nikdy nepostavil. Máš prázdnou stěnu, spoustu místa, super chyty a je jen na tobě jakou „kravinku“ účastníkům soustředění připravíš. Ale při

stavění takovýchto boulderů je proces stavění naprosto odlišný oproti stavění boulderů pro komerční účely. Za celý den každý ze stavěčů, kterých na soustředění pracovalo asi 7, postavil dva bouldery, což se na první pohled nemusí zdát mnoho, ale každý krok se mnohokrát mění a i společné zkoušení odhalí určité slabiny, které je potřeba odstranit, aby byl výsledek perfektní. Obtížnosti některých boulderů dosahovaly náročnosti kvalifikace/semifinále světových pohárů a i přesto byl Adam schopný tyto pohybové problémy přelézat na první, druhý maximálně třetí pokus. Nakonec se ale celé soustředění opravdu povedlo, více takových akcí.

7. Stavíš také Český pohár. Jak je to náročné, kolik stavěčů se ho účastní. Jak důležité je vaše stavění pro závody jako takové?

Ano stavím a ano náročné to je. Poslední závodní akce (republikové úrovni), které jsem se účastnil, bylo MČR v boulderingu ve Slaném. Celý závod stavěli čtyři stavěči: já, Denis Pail, Vilda Chejn a Štěpán Volf. Protože se jednalo o mistrovství ČR kromě kvalifikace a finále přibylo i semifinálové kolo. Nejnáročnější na všem byl asi velký počet kategorií, jednalo se o kategorie U10, U12, U14, B, A, Junioři a Dospělí. ČHS poslední dobou celkem zainvestovalo do závodních chytů a struktur, takže stavění probíhalo z chytů, které se před tím objevily pouze v Teplicích nad Metují na ČP. V prvních dnech se vždy začínají stavět finálová kola a boulderům se dostává největší pozornosti. Zkoušení je opravdu intenzivní a tomu bohužel následující dny odpovídají i krvácející bříška na prstech. Stavění mě ale celkově bavilo, byl jsem sice krátce po nemoci, takže forma nebyla taková, jakou bych si představoval, ale nakonec jsme to společně skvěle zvládli. Byl jsem hodně překvapen, na jak vysoké úrovni jsou závodníci kategorie B. Věřím, že o těchto „dětích“ ještě uslyšíme.

8. Jak se vzděláváš a kde hledáš inspiraci pro nové pohybové problémy? Je vůbec ještě možné vymyslet pohyb, který by byl unikát? Mnoho lidí, hlavně nezasvěcených předpokládá, že se bouldery staví podle nákresu do předem připravených pozic. Jak je to?

Jo, tomu se také občas zasměju, když za mnou na stěnu při stavění přijde člověk a udiveně se mě zeptá, jestli boulder montuji podle nějakého nákresu či vzorečku. Tak takhle to opravdu nefunguje, každý boulder je unikát, který stavěč postaví podle aktuální myšlenky, série chytů, obtížnosti nebo předchozí zkušenosti. Inspiraci čerpám všude možně, od lezeckých videí, přes skály až po práci ostatních stavěčů. Ne jednou se mi stalo, že mě napadaly perfektní kroky v místech, které nemají s lezením moc společného.

9. Velké téma mezi lezci při návštěvě komerčních stěn je obtížnost a vůbec volba systému klasifikace obtížnosti. Jaký je tvůj názor na klasu v „indoru“?

Vidím to jako něco, bez čeho to nejde, ale mně osobně je jedno, co lezu. Je přeci úplně šumák, jestli lezu V8 nebo V5, pokud mě daný boulder baví, naučí mě něco nového a posune mě dál. Klasifikace je mi relativně fuk, pokud na to budu koukat pohledem návštěvníka lezeckého centra. Bohužel se poslední dobou setkávám s daleko více lidmi, kteří klasu řeší více než je zdravé. Prakticky je jim jedno, jestli je boulder dobrý a dává smysl, spíše

řeší, jestli je to V6 nebo V7. Indor klasifikace je stále žhavé téma, které ještě dlouho nevyhasne. Na druhou stranu je to téma, které jde do dlouhých nocí probírat u žejdlíků piva. Mně osobně se líbí hodnocení pomocí barevných okruhů u nástupních kartiček. Při příchodu na stěnu jasně vidíš, které bouldery jsou ve tvé obtížnosti. Stavěčům to ohromně zjednodušuje práci a samotná přehlednost na stěně je skvělá.

10. Často slyším, že si stavěči při určování klasifikace honí triko. Přichází syndrom vyhoření při určování stupně obtížnosti?

Nemyslím si, 99 % stavěčů jsou lezci, kteří lezou hlavně na skalách a kdyby jsme klasifikaci ze skal přenesli do indoru, myslím si, že by lidi, co venku nelezou, neměli velkou radost.

Je to také hodně o tom, co komu sedne a co komu jde, vždy nám jde o to porovnat klasifikaci na místní stěně a do obtížnosti bouldery zasadit, ale občas se to prostě nepovede. Po několika denním stavění už člověk ztrácí odhad. Syndrom vyhoření asi nepřichází, ale třeba za pár let budu říkat něco jiného. Na V16ce se snažíme vždy nové bouldery zkoušet společně, aby odchylky klasifikace byly co nejmenší, samozřejmě že se někdy neshodneme, ale formou debaty a porovnání s ostatními bouldery na stěně dospějeme ke konečnému číslu.

11. Souhlasíš s tvrzením: „Co lezec to stavěč“. Jaké nejčastější chyby vidíš u začínajících stavěčů?

Jasně že každý lezec je schopný postavit boulder a ano asi bude i dobrý, ale je potřeba si uvědomit, že stavění není koníček ale práce, kterou stavěč

vykonává denně a stavět spoustu dní v měsíci a neustále vymýšlet originální bouldery není tak jednoduché, jak si mnozí můžou myslet. Začínající stavěči se často perou s menším počtem nohou nebo v delších vzdálenostech mezi chyty, ale to se po pár postavených bouldrech většinou vyladí. Za mě osobně je to spíš to, že stavěč nováček chce mít každý boulder extrémně zajímavý a to u obtížnosti V2 moc nejde. Boulder je pak často zbytečně překombinovaný a lezce to pak spíš odradí.

12. Pojdme na téma chyty. Víím o tobě, že velmi rád listuješ v katalozích výrobců chytů. Jak důležité jsou ty „správné“ chyty pro stavění.

Trefil jsi hřebíček na hlavičku, toto téma mě hodně baví a dokázal bych se o něm bavit nejednu cestu do Jury. Za mě jsou chyty alfa a omega mojí práce. Dlouhodobě se mi potvrzuje, že investice do chytů se prostě vyplácí. Věřím, že částka, kterou majitel stěny narve do chytů, se mu pak mnohokrát vrátí na vstupech. Doba polyesterové skončila a věk polyuretanu nastal. Trendy si žádají, aby se i lehké bouldery stavěly po pěkných příjemných chytech a ne po starých chytech, které někde zbyly. Chyty jsou něco, co rozlišuje dobrou stěnu od té skvělé. A i já jsem daleko kreativnější s chytami, které stojí za to.

13. Chyty nejsou zrovna levná záležitost, jak si stojí české stěny vs. západ ve vybavenosti těmi „vymazlenými“ chytami? Jak je na tom V16?

České stěny jdou mílovými kroky dopředu, zlepšuje se zázemí, staví se nové stěny, kupují se lepší chyty. Jasně že se nemůžeme srovnávat s největšími centry na západě, ale mnoho stěn v Německu, Rakousku nebo Polsku nedosahují takových kvalit (alespoň v chytech) jako mnoho stěn v ČR. Když jsme vybírali chyty na V16, bylo to jedno z nejdůležitějších témat. První výběr byl takový „old scholl“, vybrala se taková klasika, se kterou jsme ale pro začátek podle mě nešáhli vedle a hned po otvírače jsme mohli návštěvníkům nabídnout zajímavé bouldry. Ale na úplné lahůdky se po počáteční nemalé investici muselo ještě chvíli počkat. Postupně jsem klukům podsouval můj náhled na věc a po neustálém nátlaku povolili a dnes se návštěvníci můžou mazlit s chytami, se kterými jsem se já osobně na jiných stěnách neseťkal. Příkladem může být obnovená fialová barva, která obsahuje chyty série Lucha Libre, která je na trhu jen pár týdnů.

14. Máš nějaké pravidlo, jak by měl být boulder postaven z hlediska použitých chytů? Řešíš např. celkový design boulderu.

Tohle téma řeším hodně, především v komerční sféře. Vždy když se na svůj postavený boulder podívám, musím mít chuť vylézt si ho. Boulder musí dobře vypadat a především dobře fungovat, a pokud tomu tak není, musí se celý pozměnit. Trendem posledních let bylo stavět pouze po stejném typu chytu, od toho se malinko upouští a to i díky současné široké nabídce trhu, která nabízí nepřeberné množství úchopů a možností.

15. Jde se stavěním uživit? Jak to zvládáš v této pohnuté době, pracově i lidsky?

Ano, jde to, člověk musí umět máknout, občas pracovat i více než 12 hodin denně, hodně cestovat, neustále na sobě pracovat (lezecky i stavěčsky) a stavět o sto šest.

Zatím to zvládám. Stěny jsou sice zavřené, takže si budu muset udělat nucené volno, ale alespoň mám více času na lezení venku, na které se po stavěčsky hektickém září docela těším. Přece jen stále pod rukama cítím raději hrubozrnnou žulu než otáčky vrtačky.

16. V16ka je tvoje „domácí hřiště“ dokázal bys spočítat, kolik boulderů jsi zde už postavil?

Žádnou osobní statistiku si nevedu, ale můžeme to zkusit zprůměrovat. Šestnáctka funguje od září roku 2017, což odpovídá nějakým 152 týdnům. Při průměrném stavění deseti boulderů týdně jsem na počtu někde mezi 1500 – 1600 bouldery. Ale neboj, pár nápadů ještě mám.

